

1) Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave

zavedenie finančnej podpory pre žiakov stredných odborných škôl a učilíšť zo strany zamestnávateľov, ktorú si môžu zamestnávatelia odpočítať z daní – motivačné štipendia, odmena za produktívnu prácu, úhrada nákladov; zriadenie Fondu rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a rád, ktoré sa vyjadrujú k systému vzdelávania; prepojenie potrieb zamestnávateľov so študijnými programami odborných škôl

Zámer opatrenia: zabezpečiť zamestnávateľom do budúcnosti dostatok kvalifikovanej pracovnej sily

Obsah opatrenia:

- zavedenie finančnej podpory pre žiakov stredných odborných škôl a učilíšť, ktorú uhrádza z vlastných zdrojov zamestnávateľ, pre ktorého sa žiak pripravuje na povolanie:
 - motivačné štipendium – maximálne vo výške 65% životného minima, pri určovaní jeho výšky sa prihliada najmä na dosiahnutý prospech a pravidelnú účasť na výchove a vzdelávaní
 - odmena za produktívnu prácu – vo výške 50% - 100% z minimálnej hodinovej mzdy, pri určovaní jej výšky sa prihliada na kvalitu práce a správanie žiaka
 - úhrada nákladov spojených s odborným vzdelávaním a prípravou (stravovanie, ubytovanie, cestovné, pracovné prostriedky ...)
- zavedenie Fondu rozvoja odborného vzdelávania a prípravy, ktorý sústreďuje dary a príspevky od zamestnávateľov a iných organizácií; prostriedky fondu môžu použiť iba stredné odborné školy a strediská praktického vyučovania a odbornej praxe na ich modernizáciu a materiálno-technické vybavenie
- zriadenie rád, ktoré sa vyjadrujú k sústave odborov vzdelávania a k obsahu odborného vzdelávania a prípravy:
 - Rada pre odborné vzdelávanie a prípravu – zriaďuje ju Vláda SR ako svoj poradný orgán, posudzuje plán potrieb trhu práce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, odporúča napríklad MŠ SR zaradenie nového študijného odboru alebo jeho vyradenie zo sústavy odborov
 - Sektorová rada pre odborné vzdelávanie a prípravu – zriaďuje ju stavovská alebo profesijná organizácia, pripravuje podklady k plánu potrieb trhu práce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a k profilu absolventov
 - Krajská rada – zriaďuje ju predseda samosprávneho kraja ako svoj poradný orgán, navrhuje zaradenie / vylúčenie stredných odborných škôl do / z siete škôl a iniciuje zavedenie / zrušenie učebných odborov
- zamestnávateľ, ktorý podporí žiaka počas štúdia a uzavrie s ním zmluvu o ponuke práce po skončení štúdia, si môže výšku tejto podpory odpočítať z daní

Hlasy proponentov:

- prepojenie vzdelávania s praxou prispeje k riešeniu akútneho nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily v niektorých odvetviach
- spolu so zákonom o stimuloch pre výskum a vývoj opatrenie uľahčí podnikanie, čo zvýši investície – ako dôkaz je vysoký záujem o informácie o tomto zákone zo strany okolitých štátov
- žiaci získajú pracovné návyky už počas štúdia – čo je práve pri odborných školách veľmi užitočné, keďže najviac dlhodobo nezamestnaných je práve z radov absolventov odborných škôl
- konečne sa zosúladi možnosti odborných škôl s potrebami praxe a zvýši sa lukrativnosť odborných škôl, ktorá v posledných dvoch desaťročiach neustále klesá
- odborné vzdelávanie je jedným z hlavných pilierov rozvoja hospodárstva a spoločnosti
- zákon má širokú podporu nielen u navrhovateľov, ale aj u opozície, zamestnávateľov a samotných škôl

Hlasy oponentov:

- založenie Fondu rozvoja odborného vzdelávania je nadbytočné z hľadiska úloh, financovania a zámerov - všetky činnosti môžu vykonávať priamo jednotliví zamestnávatelia či ich združenia
- zákon je administratívne zbytočne komplikovaný, navrhuje neprehľadnú a ťažkopádnu sieť štruktúr, s nízkym potenciálom skutočne prispieť k rýchlemu a efektívnemu riešeniu problémov
- podľa odhadov MŠ SR štát i samosprávy vyberú na daniach kvôli zákonu o 116 tis. € menej, čo svedčí o malom prínose pre žiakov, a teda aj podnikateľov
- vytvára sa riziko, že zamestnávatelia sa budú snažiť ovládať školy, keďže ich môžu z veľkej časti financovať
- firmy mali aj doteraz možnosť podieľať sa na financovaní štúdia svojich potenciálnych zamestnancov
- opatrenie zbytočne odčerpáva financie na odborné vzdelávanie – netransparentnosť je ešte spôsobovaná vznikom množstva poradných rád pre odborné vzdelávanie

Primárny zdroj: Zákon (č. 108/2009 Z. z.) o odbornom vzdelávaní a príprave

<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2666#IICit>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 23.4.2009 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.9.2009

Navrhovateľ: Ministerstvo školstva SR